GRAMATYKA · CZASOWNIKI

Have something done: gdy ktoś robi coś za nas (have i get)

Igor Zadrużyński

Opublikowano 23 listopada 2026

O LEKCJI

„Obciąłem włosy", „naprawiłem samochód", „pomalowaliśmy kuchnię" – po polsku nie musimy mówić, czy zrobiliśmy to sami, czy zapłaciliśmy fachowcowi. Po angielsku musimy. I cut my hair znaczy, że ciąłem włosy sam, nożyczkami przed lustrem. Gdy robił to fryzjer, mówimy I had my hair cut. Ta lekcja omawia konstrukcję have something done (czasem nazywaną kauzatywną, od łacińskiego causa – przyczyna), jej potoczną wersję z get oraz pokrewne get someone to do i have someone do.

SŁOWA KLUCZOWE: Gramatyka, Czasowniki

Wersja online z ćwiczeniami i nagraniami wymowy

SPIS TREŚCI

1. Kto to zrobił? Have something done 2
2. W różnych czasach 2
3. Get something done 3
4. Gdy spotyka nas coś złego 3
5. Get someone to do i have someone do 4

Źródła i dalsza lektura 5

Przydaje się tu znajomość trzeciej formy czasownika (tabela w lekcji o czasownikach nieregularnych[1]) i strony biernej[2], do której ta konstrukcja jest podobna.

1. Kto to zrobił? *Have something done*

Konstrukcja mówi, że czynność wykonał ktoś inny, zwykle na nasze zlecenie: fryzjer, mechanik, malarz, optyk. Wykonawca zwykle nas nie interesuje, liczy się efekt.

have + object + **past participle** (III forma): I **had** my hair **cut**.

PRZYKŁADY

- **I'm having my boiler serviced on Thursday.**
  W czwartek mam przegląd pieca.
- **We had the kitchen painted last spring.**
  Zeszłej wiosny pomalowano nam kuchnię. (Zleciliśmy malowanie kuchni.)
- **You should have your eyes tested.**
  Powinieneś zbadać sobie wzrok.

Polskie tłumaczenia pokazują, że polszczyzna radzi sobie bez osobnej konstrukcji: „zrobiłem sobie zdjęcie do paszportu", „robię przegląd auta", „uszyłam sukienkę u krawcowej". Angielski nie zostawia tu domysłów.

TYPOWY BŁĄD

✕ ~~I cut my hair yesterday. (gdy strzygł fryzjer) I had cut my hair. I had my hair cutted.~~

✓ **I had my hair cut yesterday.**

Kolejność ma znaczenie: *I had cut my hair* to czas Past Perfect i znaczy „sam ściąłem (wcześniej)". W konstrukcji *have something done* dopełnienie stoi **między** *have* a trzecią formą. Trzecia forma od *cut* to *cut*.

2. W różnych czasach

Czas zmienia tylko *have*. Reszta – dopełnienie i trzecia forma – zostaje bez zmian. Pytania i przeczenia tworzymy tak jak przy zwykłym czasowniku *have*, czyli z *do* / *does* / *did*.

CZAS	PRZYKŁAD
Present Simple	We have our windows cleaned every month.
Present Continuous	I'm having my car repaired this week.
Past Simple	She had her ears pierced when she was twelve.
Present Perfect	Have you had your bike fixed yet?
be going to	They're going to have a conservatory built.
czasownik modalny	You must have this form signed by a doctor.

CC BY-NC 4.0 · zadruzynski.com/have-something-done/

PRZYKŁADY

- **Where do you have your hair done?**
  Gdzie robisz włosy? (U jakiego fryzjera?)
- **We didn't have the carpet cleaned – we did it ourselves.**
  Nie oddawaliśmy dywanu do czyszczenia – wyczyściliśmy go sami.

> CIEKAWOSTKA: COROCZNY PRZEGLĄD, CZYLI MOT
>
> Każdy kierowca w Wielkiej Brytanii zna skrót MOT. To obowiązkowy przegląd techniczny samochodu: pierwszy w trzecią rocznicę rejestracji auta, a potem co roku. Nazwa pochodzi od dawnego Ministerstwa Transportu (*Ministry of Transport*). Przeglądu nie robi się samemu, tylko w stacji kontroli, więc to typowe miejsce na konstrukcję z tej lekcji: *I need to get an MOT* albo *I'm having the car serviced before its MOT.*
>
> **I'm having the car serviced before its MOT.**

3. *Get something done*

W mowie potocznej zamiast *have* często używamy *get*. Znaczenie jest to samo, ton – luźniejszy.

PRZYKŁADY

- **I need to get my phone screen fixed.**
  Muszę oddać telefon do wymiany ekranu.
- **Where did you get your nails done?**
  Gdzie zrobiłaś paznokcie?

Get something done ma jeszcze drugie znaczenie: „uporać się z czymś, skończyć", często z określeniem czasu. Tu wykonawcą jesteśmy zwykle my sami: *Let's get this report finished before lunch.* („Skończmy ten raport przed obiadem"). Stąd popularne zdanie z biurowych tablic: *Let's get things done.*

4. Gdy spotyka nas coś złego

Ta sama konstrukcja opisuje też coś, czego wcale nie zlecaliśmy, a co nas spotkało – zwykle przykrego. Znaczy wtedy to samo co strona bierna: *She had her bag stolen = Her bag was stolen.*

PRZYKŁADY

- **She had her bag stolen on the Tube.**
  Ukradziono jej torebkę w metrze.
- **We had our car broken into last night.**
  Wczoraj w nocy ktoś włamał się nam do samochodu.
- **He had his flight cancelled twice.**
  Dwa razy odwołano mu lot.

Z kontekstu zawsze wynika, które znaczenie wchodzi w grę: nikt nie płaci za kradzież torebki.

CC BY-NC 4.0 · zadruzynski.com/have-something-done/

5. *Get someone to do* i *have someone do*

Gdy chcemy powiedzieć, **kto** ma coś zrobić, używamy innej budowy: osoba + czasownik w formie czynnej.

BUDOWA	PRZYKŁAD	ZNACZENIE
get + person + to + verb	I got my brother to help me move.	namówiłem, załatwiłem, że ktoś coś zrobi
have + person + verb (bez *to*)	I'll have the porter take your bags up.	polecę komuś, żeby coś zrobił (ktoś, komu wydajemy polecenia)

BRYTYJSKI I AMERYKAŃSKI

UK · British English

I'll **get** someone **to call** you back.

W codziennej brytyjskiej mowie częściej słychać *get someone to do*.

US · American English

I'll **have** someone **call** you back.

Have someone do jest częstsze w amerykańskim angielskim; po brytyjsku brzmi raczej oficjalnie, np. w hotelu albo w biurze.

TYPOWY BŁĄD

✗ ~~I got the mechanic check the brakes. I had the mechanic to check the brakes.~~

✓ **I got the mechanic to check the brakes. / I had the mechanic check the brakes.**

Po *get* + osoba stoi *to*, po *have* + osoba – nie. Podobnie bez *to* zachowują się *make* i *let* (lekcja o gerundzie i bezokoliczniku, część 2[3]).

DO ZAPAMIĘTANIA

Najważniejsze z tej lekcji

- *have* + dopełnienie + III forma = ktoś zrobił to za nas: *I had my hair cut*; *I cut my hair* = sam.
- Czas niesie tylko *have*: *I'm having…*, *I had…*, *I've had…*; pytania i przeczenia z *do / did*.
- Kolejność: *had my hair cut*, nie *had cut my hair* (to Past Perfect).
- *get something done* – to samo, potocznie; też „uporać się z czymś".
- Przykre zdarzenia: *She had her bag stolen* = jej torebkę ukradziono.
- Z osobą: *get someone **to** do* (BrE, potocznie), *have someone do* (oficjalnie, częściej w AmE).

DLA NAUCZYCIELA

Konstrukcję dobrze wprowadza zagadka: „Tom co miesiąc obcina włosy, ale nigdy nie dotyka nożyczek. Jak to możliwe?" – uczniowie szybko dochodzą do fryzjera, a nauczyciel zapisuje *He has his hair cut every month*. Potem sprawdza się „mapa usług": plan ulicy z zakładem fryzjerskim, warsztatem, optykiem, pralnią chemiczną i punktem naprawy telefonów; uczniowie mówią, co gdzie można zlecić (*At the dry cleaner's you can have your suit cleaned*). Na koniec krótki wywiad w parach: *When did you last have your hair cut? Have you ever had anything stolen?*

CC BY-NC 4.0 · zadruzynski.com/have-something-done/

Źródła i dalsza lektura

- Paciorek J., *Wielka gramatyka języka angielskiego*, Wydawnictwo GREG, Kraków 2024.
- EF Polska, *Alternatywne sposoby tworzenia strony biernej po angielsku*, https://www.ef.pl/przewodnik-po-angielskim/gramatyka-angielska/alternatywne-sposoby-tworzenia-strony-biernej/ [dostęp: 23.11.2026].
- EF English Live, *English grammar help: 'to have something done'*, https://englishlive.ef.com/en/blog/language-lab/english-grammar-help-to-have-something-done [dostęp: 23.11.2026].
- GOV.UK, *Getting an MOT*, https://www.gov.uk/getting-an-mot [dostęp: 23.11.2026].
- *MOT test*, „Wikipedia" (wersja angielska), https://en.wikipedia.org/wiki/MOT_test [dostęp: 23.11.2026].
- Swan M., *Practical English Usage*, wyd. 4, Oxford University Press, Oxford 2016 – hasła o *have* + dopełnienie + imiesłów oraz o *get* i *have* z dopełnieniem i bezokolicznikiem.
- Murphy R., *English Grammar in Use*, wyd. 5, Cambridge University Press, Cambridge 2019 – rozdział o *have something done*.

Adresy linków z tekstu

1. https://zadruzynski.com/czasowniki-nieregularne/
2. https://zadruzynski.com/strona-bierna-passive-voice/
3. https://zadruzynski.com/gerund-czy-bezokolicznik-czesc-2/

LICENCJA

© 2026 Igor Zadrużyński. Ten tekst jest udostępniony na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne 4.0 Międzynarodowe (CC BY-NC 4.0). Możesz go kopiować, rozpowszechniać i przerabiać w celach niekomercyjnych pod warunkiem, że podasz autora i adres źródła, dołączysz link do licencji i zaznaczysz, czy wprowadzono zmiany. Przykład poprawnego oznaczenia:

Igor Zadrużyński, *Have something done: gdy ktoś robi coś za nas (have i get)*, zadruzynski.com, https://zadruzynski.com/have-something-done/, licencja CC BY-NC 4.0

Licencja nie obejmuje cytatów, ilustracji ani innych materiałów pochodzących od innych autorów — obowiązują dla nich ich własne zasady.

Ilustracje, przy których nie podano innego źródła, zostały wygenerowane z pomocą AI.

zadruzynski.com